

LETNO POROČILO 2013

Povzetek (SL)

Povzetek

Povzetek

Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) je v letu 2013 še naprej krepil svojo vlogo in pomen v evropskem sistemu nadzora. V letnem poročilu 2013 so predstavljeni glavni dosežki organa EIOPA v zvezi z njegovimi strateškimi cilji za izboljšanje varstva potrošnikov, razvoj preišljene zakonodaje, izboljšanje nadzora ter pravočasno prepoznavanje in obvladovanje tveganj za finančno stabilnost. Poleg tega je temelj njegovega delovanja delo, ki ga opravi za zagotavljanje učinkovitosti in uspešnosti.

Zagotavljanje preglednosti, enostavnosti, dostopnosti in pravičnosti za potrošnike na celotnem notranjem trgu

Varovanje interesov potrošnikov ostaja ena izmed najpomembnejših prednostnih nalog organa EIOPA. Organ EIOPA je v letu 2013 zagotavljal podporo, smernice in pojasnila za vprašanja v zvezi z varstvom potrošnikov.

Učinkovito pravno varstvo kot odziv na veljavno pritožbo potrošnika je ključno za varstvo pravic potrošnikov. Organ EIOPA je pripravil smernice o obravnavanju pritožb, z namenom da se zavarovalnim posrednikom zagotovijo ustrezni postopki za primer spora s potrošnikom.

Tudi usklajen in učinkovit nadzor nad trgovino pomeni priložnost za izboljšanje varstva potrošnikov. Organ EIOPA je pripravil mnenji o zavarovanju za primer plačilne nesposobnosti (Payment Protection Insurance, PPI) in o zaščiti upravičencev do polic življenjskega zavarovanja. Poleg tega je pripravil dobre nadzorne prakse v zvezi z znanjem in sposobnostmi, ki se zahtevajo za distributerje zavarovalnih produktov, primerjalnimi spletnimi stranmi, standardi usposabljanja v panogi in zagotavljanjem informacij članom pokojninskih sistemov z vnaprej določenimi prispevki.

Splošno pomanjkanje finančne pismenosti lahko pomeni, da potrošniki nimajo dostopa do najboljših produktov ali storitev, ki jih potrebujejo. Za odpravo te stalne težave je organ EIOPA na svoji spletni strani uvedel rubriko za pomoč potrošnikom »Consumer Lounge«. Potrošnikom so na voljo informacije na podlagi katerih lahko bolje razumejo zapletene produkte, lažje izberejo produkt, ki najbolje ustreza njihovim potrebam, in se seznanijo z različnimi postopki, potrebnimi v primeru pritožbe.

Vodenje Skupnega odbora 2013 je organu EIOPA omogočilo, da se še bolj osredotoči na varstvo potrošnikov. Organ EIOPA je ob usklajevanju z drugimi evropskimi nadzornimi organi organiziral prvi skupni dan varstva potrošnikov, ki je zagotovil forum za razpravo o pomembnih medsektorskih vprašanjih, ki zadevajo potrošnike.

Vodilna vloga pri oblikovanju preišljenih in skrbnih predpisov za podporo notranjemu trgu EU

Veliko dela, ki ga v zvezi z oblikovanjem predpisov opravi organ EIOPA, se osredotoča na izvajanje Solventnosti II. Organ EIOPA je leta 2013 podprl tristranske razprave, ki so se končale s sklenitvijo sporazuma o datumu začetka izvajanja Solventnosti II (1. januar 2016). Organ EIOPA je k uspehu teh razprav prispeval s Poročilom o oceni dolgoročnih jamstev. V tem poročilu je predstavljenih več možnih ukrepov, usmerjenih v zagotavljanje ustrezne nadzorne obravnave produktov z dolgoročnim jamstvom v spremenljivih in izrednih tržnih razmerah. Poleg tega je organ EIOPA objavil ugotovitve o tem, ali je zaradi umerjanja in oblikovanja regulativnih kapitalskih zahtev za dolgoročne naložbe v nekatere skupine sredstev v skladu s predvideno ureditvijo v skladu s Solventnostjo II potrebna kakršna koli prilagoditev ali

poenostavitev glede na trenutne ekonomske razmere, ne da bi se ogrozila bonitetna narava ureditve. Neodvisna nadzorna ocena, ki jo je izvedel organ EIOPA, je bonitetno zanesljiva in je verodostojna podlaga za premišljeno politično odločitev.

Za zagotovitev dosledne in usklajene priprave okvira za Solventnost II je organ EIOPA s proaktivnim pristopom zagotovil štiri pripravljalne smernice, osredotočene na ključna področja, na katerih mora biti delo končano do 1. januarja 2016.

Organ EIOPA je postal dejavnejši na področju pokojnin in leta 2013 oblikoval svoj prvi izvedbeni tehnični standard, osredotočen na poročanje o določbah v zvezi z varnim in skrbnim poslovanjem. Izvedel je tudi prvo posvetovanje o osebnih pokojninah in tako zbral stališča o raznovrstnih vprašanjih, na podlagi katerih je Komisiji svetoval glede vzpostavitve enotnega trga EU za osebne pokojnine.

Organ EIOPA je leta 2013 opravil svojo prvo kvantitativno študijo učinka (Quantitative Impact Study, QIS) na področju poklicnih pokojnin. V prvi tovrstni študiji je bila na primerljiv in pregleden način opravljena ocena finančnega položaja pokojninskih skladov v različnih državah članicah EU, ki je izpostavila razlike v finančnih položajih pri uporabi lokalnih in skupnih evropskih ukrepov. Rezultati študije QIS krepijo potrebo po nadaljnjem prizadevanju za oblikovanje regulativne ureditve v Evropi, ki bo skladna s trgom in bo temeljila na tveganju.

Organ EIOPA sodeluje z mednarodnimi organi in tretjimi državami, da se zagotovita zastopanje interesov EU in njenih državljanov v mednarodnih forumih in podpora skupnim nadzornim standardom, ki ne bodo omejeni le na trg EU. Kot član izvršnega odbora Mednarodnega združenja zavarovalnih nadzornikov (IAIS) je podprl razvoj globalnega okvira za nadzor sistemsko pomembnih svetovnih zavarovateljev (G-SIIs) in mednarodnih zavarovalniških skupin ter oblikovanje standarda za kapitalske zahteve.

Izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in skladnosti nadzora zavarovateljev in poklicnih pokojnin v EU

Leta 2013 so se nadaljevala prizadevanja za izboljšanje kakovosti nadzornega okvira v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP). Glavna področja ukrepanja so vključevala kolegije nadzornikov, notranje modele in nadzorne prakse.

Zaposleni v organu EIOPA so na podlagi obsežnega strokovnega znanja in izkušenj zagotavljali neposredno podporo kolegijem pri njihovih prizadevanjih za bolj učinkovit, uspešen in skladen nadzor finančnih institucij, ki poslujejo čezmejno. Ključno področje dela je bilo izvajanje in spremljanje letnega akcijskega načrta za kolegije. Poleg tega je bilo leta 2013 delo usmerjeno v spodbujanje usklajenega pristopa k analizi tveganj ter večje razumevanje in poznavanje pripravljanih smernic za Solventnost II.

Aktivno sodelovanje na kolegijih je organu EIOPA omogočilo, da je na sejah spodbujal komuniciranje, sodelovanje, skladnost, kakovost in učinkovitost. Leta 2013 je začel sodelovati pri skupnih pregledih na kraju samem.

Izboljšave na podlagi akcijskih načrtov organa EIOPA za kolegije so povečale usklajenost med kolegiji in njihovimi dejavnostmi. Konkretno izboljšave so vključevale boljšo pripravo na seje kolegija s kakovostnimi dnevnimi redi in podporno dokumentacijo, ki se pripravijo in pošljejo pred začetkom sej. To je omogočilo kakovostnejše razprave in boljše sprejemanje odločitev. Organ EIOPA je zagotovil nadaljnjo podporo v obliki spodbujanja izmenjave informacij in izkušenj. Kadar so kolegiji zbirali in izmenjavali informacije bolj organizirano, je to spodbudilo razprave o tveganjih in izboljšalo kakovost analize tveganj. Razprava o posledicah izvajanja pripravljanih smernic za Solventnost II se je v kolegijih začela leta 2013. To bo leta 2014 za kolegije prednostna naloga in je zato pomembna tema akcijskega načrta organa EIOPA za kolegije za leto 2014.

Na področju notranjih modelov je organ EIOPA nadaljeval vzpostavljanje središča strokovnega znanja. To središče je ena najpomembnejših prednostnih nalog organa EIOPA za krepitev in razvoj glede na razpoložljiva sredstva. Kar zadeva nadzorne prakse in standarde, je izvedel štiri medsebojne strokovne preglede, s čimer je prispeval k razvoju usklajenih nadzornih standardov. Pri pregledu, ki je vključeval notranje modele, so se pokazale razlike v nadzornih praksah pri postopku pred začetkom oddaje vloge za uporabo notranjih modelov, opredelile najboljše prakse ter določila priporočila za povečanje skladnosti. Organ EIOPA je poleg tega organiziral obiske pri pristojnih nacionalnih organih, da bi spodbudil izmenjavo praks. Začel je tudi pripravo priročnika o nadzoru, ki bo vključeval dobre nadzorne prakse.

Usposabljanje je ključno orodje za spodbujanje skupne kulture na področju nadzora. Organ EIOPA je za 876 udeležencev organiziral sektorske in medsektorske programe usposabljanja, pri katerih so se obravnavale sektorske teme, ki so jih pristojni nacionalni organi opredelili kot prednostne. Teme so vključevale pripravo na projekt Solventnost II, nadzor skupine in dogajanja na evropskem trgu pokojnin. Usposabljanj o medsektorskih temah, ki so se izvajala v sodelovanju z drugimi evropskimi nadzornimi organi, se je udeležilo še 337 oseb.

Organ EIOPA je bil leta 2013 zelo dejaven tudi na področju svojih pristojnosti za preiskave morebitnih primerov kršitev ali neuporabe prava EU. Leta 2013 je v zvezi s tem obravnaval 10 primerov; šest zahtevkov je bilo zavrženih zaradi nedopustnosti, saj so bile pritožbe zunaj področja delovanja organa EIOPA ali niso bile utemeljene, štirje postopki pa še potekajo.

Prepoznavanje, ocenjevanje, zmanjševanje in obvladovanje tveganj in groženj za finančno stabilnost sektorja zavarovanj in poklicnih pokojnin

Organ EIOPA je še naprej spremljal mikro- in makroekonomska dogajanja, da bi že v zgodnji fazi prepoznal negativna gibanja, morebitna tveganja in ranljivosti za sektor zavarovanj in poklicnih pokojnin.

Organ EIOPA se je osredotočil na podaljšano obdobje nizke donosnosti obrestnih mer in na podlagi tega objavil mnenje o usklajenem odzivu v zvezi z nadzorom na takšne razmere. Poleg tega je izvajal redne ocene finančne stabilnosti v obliki četrtnih prikazov tveganj in polletnih poročil EIOPA o finančni stabilnosti. V stalnih prizadevanjih, da bi izboljšal podlago za tako analizo, je opravil številne preglede in sprejel ukrepe za izboljšanje kakovosti svojih podatkov ter začel priprave za zbiranje podatkov v okviru Solventnosti II.

Organ EIOPA je v skladu s svojim mnenjem o podaljšanem obdobju nizkih obrestnih mer proučil možne učinke na naložbeno vedenje podjetij in možna tveganja, ki so posledica »iskanja donosa«, skupaj z drugimi morebitnimi tveganji. Pri podjetjih je bilo mogoče opaziti zanimanje za naložbe v nove skupine sredstev za doseganje donosa, kar pa ni razširjen pojav. Poleg tega je iz dokazov razvidno, da so podjetja spreminjala svoje produkte, za katere se izda garancija, ali se umikala z navedenega trga, da bi omejila tveganja. Za zagotovitev dobrega pregleda ranljivosti v zvezi z nizkimi donosi je v stresni test organa EIOPA za leto 2014 vključen poseben modul. Druga tveganja, ki bodo vključena v stresni test, so tržna in zavarovalna tveganja.

Organ EIOPA se je oprl na delo Evropskega odbora za sistemska tveganja, ki je večjo pozornost namenil področju zavarovalništva, ter pripravil številna poročila o zavarovalnih tveganjih in sodeloval pri delu Evropskega odbora za sistemska tveganja na področju državnih tveganj in makrobonitetnih instrumentov.

Na področju obvladovanja krize je delovna skupina organa EIOPA za krizno upravljanje končala pregled zmogljivosti nacionalnih organov pri obvladovanju krize in obravnavala razširitev ukrepov obvladovanja krize na sektor poklicnih pokojnin. Pri pregledu zmogljivosti nacionalnih organov za obvladovanje krize se je pokazalo, da obstaja vsesplošna pripravljenost v smislu obsežnih okvirov, metodologij in pooblastil. Kljub temu so nekatere razlike med posameznimi jurisdikcijami in možnostmi za večje medsektorsko sodelovanje. Pripravljen je bil tudi priročnik za obvladovanje krize, pri čemer so v enem dokumentu zbrani procesi in postopki organa EIOPA na področju obvladovanja krize s ciljem, da se podpre njegova vloga pri preprečevanju in obvladovanju krize.

Sodobna, usposobljena in strokovna organizacija z učinkovito ureditvijo upravljanja, zmogljivimi procesi in dobrim ugledom

Organ EIOPA mora za doseganje svojih strateških ciljev imeti čim bolj usposobljeno osebje, ki ga podpirata varen, stabilen in dobro delujoč IT okvir ter ustrezno delovno okolje. Poleg tega mora voditi in upravljati svoje dejavnosti v skladu z uveljavljenimi standardi.

Leta 2013 se je organu EIOPA pridružilo 19 novih sodelavcev, s čimer se je število celotnega osebja do konca leta povečalo na 110. Delo na področju infrastrukture IT leta 2013 je povečalo varnost in zanesljivost informacijskega okolja. Poleg tega je organ EIOPA izvajal dejavnosti podpore pristojnim nacionalnim organom in podjetjem pri njihovem izpolnjevanju zahtev v zvezi s poročanjem v okviru Solventnosti II, in sicer z razvojem orodij za poročanje in postopkov, ki zagotavljajo učinkovitost procesa in kakovost zagotovljenih podatkov. To je vključevalo objavo posodobljenih različic modela podatkovne točke in taksonomije XBRL za Solventnost II. Formalizirano je bilo sodelovanje organa EIOPA pri razvoju identifikatorja pravnih subjektov, da se poveča njegova vloga v tej globalni pobudi za določanje standardov.

Organ EIOPA je dodatno izboljšal svoje finančne postopke in njihovo dejansko uporabo, kar je dalo pozitivne rezultate z vidika učinkovitosti in skladnosti. To je omogočilo krajše roke plačil, višje stopnje izvrševanja proračuna in uspešno vodenje več kot 200 razpisnih postopkov. Vse to je del splošnega izboljšanja področja podpornih služb. Poleg racionalizacije zdajšnjih postopkov so bile sprejete pobude za odprte razpisne postopke na področjih priprave in dostave hrane ter organizacije potovanj, zadnje v sodelovanju z Evropskim organom za vrednostne papirje in trge.

Leta 2013 je bilo delo usmerjeno tudi v zagotavljanje neprekinjenosti ključnih storitev organa EIOPA v primeru morebitnih večjih prekinitev njegovega poslovanja. Po oceni ključnih tveganj, opredelitvi najpomembnejših postopkov in določitvi ciljev za njihovo ponovno uvedbo je bil oblikovan sklop strategij, politik in posebnih postopkov za »upravljanje neprekinjenega poslovanja«. Ta projekt se bo izvajal v primeru prekinitve utečenega poslovanja, da se zmanjša vpliv na zainteresirane strani organa EIOPA.